

ASOCIAȚIA

ROMÂNIA FĂRĂ EI

**Str. Munții Carpați 103, 052023 Sector 5, București, Tel: 0742689126,
Fax: 0214043631, gepurescu@yahoo.com, www.romaniafaraei.ro, www.rfe.ro**

Catre

Agentia pentru Protectia Mediului Vaslui

Agentia Nationala pentru Protectia Mediului

Asociatia Romania Fara Ei, organizatie legal inregistrata cu sediul in Bucuresti, Str. Munții Carpați nr 103, Sector 5, in baza prevederilor Constitutiei Romaniei, art. 35 « (3) Persoanele fizice și juridice au îndatorirea de a proteja și a ameliora mediul înconjurător”, ca urmare a anuntului Agentiei pentru protectia Mediului Vaslui, formuleaza urmatoarele

CONTESTATII

Cu privire la Acordurile de Mediu mediului pentru proiectele - Lucrari de amenajare si foraj pentru sondele de explorare Popeni 1A, com. Gagesti, Paltinis 1A, com. Bacesti si Silistea 1A, com. Pungesti, jud. Vaslui ale SC CHEVRON ROMANIA EXPLORATION AND PRODUCTION SRL.

Prin prezenta va solicitam sa constatati ca Rapoartele asupra impactului asupra mediului si raspunsurile la observatiile formulate in scris de catre Asociatia Romania Fara Ei cu prilejul dezbaterilor publice nu clarifica problemele ridicate si, mai mult, in unele cazuri, confirma chiar observatiile noastre. Mai mult, Rapoartele nu contin elementele cerute in Indrumarele de redactare, nu contin date si explicatii cu privire la caracteristicile proiectului cu precadere in periculoase. Cel mai important, descrierea proiectelor din Rapoarte impreuna cu raspunsurile la observatii nu reflecta scopul declarat al proiectului, studiile preconizate a fi efectuate nu se incadreaza din punct de vedere tehnico-stiintific pentru a furniza rezultatele ce duc la atingerea scopului declarat. Detaliem mai jos aceste aspecte.

I. Legislatia in vigoare incidenta

A. Constitutia Romaniei,

Art 1 (5) În România, respectarea Constitutiei, a suprematiei sale si a legilor este obligatorie.

Art 35: (1) Statul recunoaște dreptul oricărei persoane la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic.

(2) Statul asigură cadrul legislativ pentru exercitarea acestui drept.

(3) Persoanele fizice și juridice au îndatorirea de a proteja și a ameliora mediul înconjurător.

B. Legea Petrolului 238/2004, desi gazele de sist nu sunt definite in aceasta lege, in mod ilegal Hotararile de Guvern de aprobare a acordurilor petroliere au fost emise in baza acestei legi. In Parlament exista un proiect de lege pentru includerea in legea petrolului a prevederilor privind gazele de sist pentru ca ele nu sunt reglementate legal, fapt recunoscut in avizele proiectului de lege. Acest aspect al vidului legislativ este recunoscut chiar de Ministrul Mediului, situatie in care procedura de avizare a unor proiecte ilegale continua.

C. HG 2075/2004 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea Legii petrolului nr. 238/2004

D. H.G. 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului

E. H.G. 2283/09.12.2004 privind aprobarea Acordului petrolier de concesiune pentru **explorare/dezvoltare/exploatare** în perimetrul EV-2 Bârlad, încheiat între Agenția Națională pentru Resurse Minerale și Corporația Regal Petroleum

F. Ordinul Nr. 135/76/84/1284 din 10 februarie 2010 privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice si private.

G. Ordinul Agentiei Nationale pentru Resurse Minerale (ANRM) nr. 25/03.02.2011 privind aprobarea preluării de catre Chevron Romania Holdings BV a licenței de la Regal Petroleum PLC.

H. Avizele ANRM nr. 38 si 39 – C/05.II.2013 pentru aprobarea saparii sondei de explorare Silistea 1A si Popeni 1A.

I. Ordinului nr. 863/2002 al Ministerului Apelor si Protectiei Mediului privind aprobarea ghidurilor metodologice aplicabile etapelor procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului.

II. Situatia legala

1. Prin H.G. 2283/09.12.2004 a fost aprobat Acordului petrolier de concesiune pentru **explorare/dezvoltare/exploatare** în perimetrul EV-2 Barlad, incheiat intre Agentia Națională pentru Resurse Minerale si Corporatia Regal Petroleum. Prin Ordinul ANRM nr. 25/03.02.2011

licența a fost transferată CHEVRON ROMANIA HOLDINGS BV. Transferul a fost făcut integral contra sumei de **10,4 milioane** USD conform revistei Capital.

Conform HG 2075/2004, regimul concesiunilor petroliere în România este clar definit prin :

ART. 21 (1) Perimetrele petroliere de prospecțiune, explorare, dezvoltare-exploatare sau de exploatare se definesc prin coordonate topogeodezice în sistemul Stereo '70 și se stabilesc prin permisul de prospecțiune, respectiv prin acordul petrolier.

(2) Delimitarea și fundamentarea perimetrelor de prospecțiune, de explorare sau de exploatare se realizează în documentații al căror conținut va fi stabilit prin instrucțiuni tehnice emise de A.N.R.M.

ART. 22 (1) Actele emise de A.N.R.M. în exercitarea atribuțiilor stabilite prin Legea petrolului sunt, în principal, următoarele:

a) acorduri petroliere, aprobate prin hotărâre a Guvernului;

b) acte aprobate de conducătorul A.N.R.M.

(2) Acordurile petroliere aprobate prin hotărâre a Guvernului sunt:

a) acord petrolier de concesiune pentru explorare-dezvoltare-exploatare;

b) acord petrolier de concesiune pentru dezvoltare-exploatare;

c) acord petrolier de concesiune pentru exploatare;

d) acord petrolier de concesiune a depozitelor de înmagazinare subterană a gazelor naturale;

e) acord petrolier de concesiune a sistemului național de conducte;

f) acord petrolier de concesiune a terminalelor petroliere;

g) acte adiționale la acordurile petroliere.

(3) Actele aprobate de conducătorul A.N.R.M. sunt:

a) permisul de prospecțiune;

b) acordul de asociere a titularului cu alte persoane juridice, în vederea executării operațiunilor petroliere;

c) transferul parțial sau total al unui acord petrolier către altă persoană juridică;

d) decizia de încetare a concesiunii;

e) aprobări de modificare a unor prevederi ale acordurilor petroliere de natură tehnică, aflate exclusiv sub incidența atribuțiilor A.N.R.M.;

f) avize de execuție a unor lucrări de explorare;

g) programe anuale de exploatare;

h) confirmarea resurselor geologice și a rezervelor de petrol;

i) alte acte, cu excepția celor prevăzute la alin. (2), date prin lege în competența A.N.R.M.

Pe cale de consecinta, in legislatia in vigoare nu apare cazul singular al acordului de explorare. In lumina prevederilor legale invocate in H.G. 2283/09.12.2004 si Ordinul ANRM nr. 25/03.02.2011, « **PROIECTUL** » se refera la **explorare-dezvoltare-exploatare**, nu doar la explorare.

Conform art. 5 din Anexa 1 a Ordinului Nr. 135/76/84/1284 din 2010

(1) Evaluarea impactului asupra mediului nu poate fi efectuat dupa ce lucrarile de investitie au fost demarate sau proiectele au fost realizate.

*(3) În situatia în care o investitie se realizeaza etapizat sau se amplaseaza pe terenuri aflate în raza teritoriala a mai multor unitati administrativ-teritoriale învecinate, **evaluarea impactului asupra mediului se realizeaza pentru întreaga investitie.***

Intrucat explorarea, dezvoltarea si exploatarea sunt etape in derularea investitiei Chevron in perimetrul EV-2 Barlad, Acordul de mediu se poate emite dupa aprobarea cel puțin a **Raportului privind impactului asupra mediului realizat pentru întreaga investitie**, adica **explorare-dezvoltare-exploatare**, adica fracturare hidraulica, nu numai pentru o faza a executiei.

III. Nereguli privind Acordurile de Mediu

Ordinului Nr. 863/2002 privind aprobarea ghidurilor metodologice aplicabile etapelor procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului a fost doar in mod formal respectat. In fapt, cerintele acestuia sunt tratate superficial, doar pentru a fi « bifate », nu pentru a indeplini cerintele legale. Raspunsurile din Anexa 15 mai mult confirma problemele ridicate, decat sa ofere raspunsuri care sa risipeasca ingrijorarea.

1. Indrumarele de redactare a rapoartelor

Indrumarele de redactarea a Rapoartelor privind impactul asupra mediului se refera la exploatare pentru sondele din Gagesti si Pungesti si la explorare pentru sonda din Bacesti. Acordul de mediu nu poate fi eliberat cu incalcarea prevederilor din Indrumar.

2. Folosirea precedentelor din perioada dictaturii comuniste

Acordurile de mediu au la baza in mod determinant afirmatiile ca in Romania inca din anii '70 s-au forat numeroase sonde pe teritoriul judetului Vaslui. Afirmatiile sunt hilare, dar faptele extrem de periculoase intrucat Agentia Nationala pentru Protectia Mediului, filiala Vaslui si

Garda de Mediu se prevaleaza de precedente din perioada dictaturii comuniste, perioada in care nu se impunea respectarea vreunui standard de mediu. Asadar standarde din vremea dictaturii sunt folosite azi drept justificare. Dupa cum declara chiar Directorul ANRM intr-o interventie din 18 martie 2013 la Parlament, exploatarea gazelor naturale si a petrolului din zacaminte conventionale a poluat toteauna, dar nu s-a tinut cont si invita ONG-urile sa lupte si impotriva acestor proiecte.

3. Scopul proiectului

Din Rapoartele privind impactul asupra mediului reiese ca «**Scopul proiectului propus este acela de forare a unei sonde de investigare si de colectare a probelor de teren, pentru determinarea caracteristicilor geologice si fizice ale stratelor traversate prin foraj in vederea evidentierii structurilor geologice cu hidrocarburi, a posibilitatilor de productie a eventualelor resurse descoperite.**»

HG 2075/2004 la ART. 60 prevede ca:

(1) *Lucrările de explorare desemnează ansamblul de studii și operațiuni care se realizează pentru cunoașterea condițiilor geologice de acumulare a petrolului și cuprinde identificarea zăcămintelor, **evaluarea cantitativă și calitativă a acestora, precum și determinarea condițiilor tehnice și economice de valorificare.***

(2) *Scopul lucrărilor de explorare este de a fundamenta decizia cu privire la oportunitatea valorificării zăcămintului, de a furniza datele necesare proiectării și executării lucrărilor de deschidere, pregătire și exploatare, cu menținerea unui grad de asigurare cu resurse/rezerve de petrol corespunzător exploatării.*

(3) *Lucrările de explorare cuprind lucrări geochimice, geofizice, de cartare geologică, foraje de explorare - deschidere și explorare-evaluare, documentații, corespunzătoare acestora, de exploatare experimentală, precum și de cercetare științifică.*

Din raspunsurile din Anexa 15 reiese ca «**Masuratorile geofizice de sonda reprezinta investigatii complexe de evidentiere a diferentelor de proprietate la interfata dintre doua strate de roci, prin care se evidentiaza adancimea exacta a unui strat. Aceste tipuri de masuratori se efectueaza de peste 100 de ani in toate sondele din lume. Masuratorile geofizice de sonda nu au nici o legatura cu fracturarea hidraulica. »**

Tot HG 2075/2004 ne lamureste cu privire la solutiile tehnice de determinare a structurilor geologice cu hidrocarburi si posibilitatilor de productie a resurselor descoperite :

« ART. 62 În faza de identificare a zăcămintelor se realizează operațiuni petroliere de explorare geologică, geofizică și geochimică și **foraje de deschidere, care au ca obiectiv identificarea unor noi acumulări de petrol;**

ART. 63 (1) **În cazul descoperirii unor acumulări de petrol pe baza datelor obținute prin foraje de deschidere și, după caz, prin lucrări geologice, geofizice și geochimice, se poate declara descoperire de zăcământ comercial.**

(2) După prima sondă cu rezultat, se elaborează, de către titularul acordului petrolier, proiectul de evaluare a acumulării de petrol prin lucrări geofizice detaliate și/sau, după caz, prin sonde. Proiectul operațiunilor petroliere de evaluare a acumulării descoperite se aprobă de A.N.R.M. »

Rapoartele clarifica partial, dar impreuna cu raspunsurile, suficient aceste operatiuni :
« La final va fi determinata rezistenta stratului de interes. Efectuarea incercarii de rezistenta presupune injectarea sub presiune a unui fluid-apa sarata in stratul de interes in vederea evaluarii rezistentei rocii, a permeabilitatii si a presiunii din porii acesteia. Operatia dureaza aproximativ 10 minute, volumul de apa sarata injectata fiind de aproximativ 0.35 m³ dupa care sonda se va tine inchisa sub observatie in scopul monitorizarii presiunii din aceasta. »

Rapoartele omit cele mai importante aspecte in aceasta faza, care **depaseste evident etapa de prevalare a probelor solide, a carotelor**, si anume presiunea fluidului, indicand doar un volum de 350l de fluid. Aceasta este partea de foraj de deschidere a explorarii. Daca pentru zacamintele conventionale forajul de deschidere se face in roci dure, dar poroase si permeabile (tip Schweizer), pentru gazele de sist, gaze neconventionale, forajele de deschidere constau in fracturare hidraulica, adica introducerea unui fluid la presiune mare pentru fracturarea rocii si eliberarea gazului captiv in sisturile impermeabile si putin poroase. Faptul ca nu se numeste in mod explicit fracturare hidraulica, ci se descrie procedul prin introducerea unui fluid sub presiune, nu inseamna ca nu se realizeaza si fracturarea rocilor printr-un procedeu hidraulic.

4. Solutiile tehnice

a) In descrierea operatiunilor observam folosirea unei sonde F320 adaptata pentru foraje optime la 6000 m adancime, nu a unei sonde F200 ce este optimizata pentru foraje la 4000 m, perfecta din punct de vedere tehnico-economic in situatia de fata. Intentiile indica realizarea forajului orizontal de 2000 m tipic fracturarii hidraulice in explorarea si exploatarea gazelor de sist.

b) Asa cum au precizat reprezentantii Chevron in sedinta CAT de la Bucuresti din 29 aprilie 2013, forajul va fi subcontractat. Acest aspect nu apare in proiect nici in sens afirmativ, nici negativ. Ceea ce stim este ca Chevron nu detine in Romania echipament si personal pentru foraje de acest gen. Proiectul nu mentioneaza daca este vorba numai de foraj vertical, lasa loc de interpretari si pentru efectuarea forajului orizontal, tehnica neutilizata pana acum in Romania.

c) Intregul Acord contine numai **masuri in constatare, nici o masura de prevenire, chiar** fara prevederi privind asigurarea apei potabile catre populatie in caz de poluare a panzei freatiche, de exemplu.

d) Acordul reprezinta in cea mai mare parte o enumerare a prevederilor legale si o atentionare a Beneficiarului de respectare a legii. Acest fapt este insa obligatoriu, el nu face obiectul unui Acord de mediu. Este un mod de a face Acordul « mai stufos » pentru deturnarea atentiei opiniei publice.

e) Acordul contine elemente inutile precum precizarile privind faptul ca nu este un acord care sa avizeze fracturarea hidraulica. Aceasta prevedere este infirmata de normativele in vigoare. Dupa eliberarea Acelor acorduri de mediu, legislatia nu mai cere alte acorduri sau avize de mediu privind exploatarea, deoarece exploatarea gazelor de sist nu se incadreaza la o productie de peste 500.000 mc/zi de gaz. Asadar Acordurile reprezinta si o fuga de raspundere.

IV. Probleme de legalitate a avizelor

Certificatele de urbanism au fost eliberate de catre Consiliul Judetean Vaslui in 20.12.2012 pentru Paltinis 1A Bacesti, 07.01.2013 pentru Popeni 1A – Gagesti, 11.01.2013 pentru Silistea 1 A- Pungesti.

Pentru Silistea 1A si Popeni 1A exista din data de 05.02.2013 doua Avize ale ANRM cu numerele 38-C si respectiv 39-C, pentru aprobarea saparii sondelor.

Legea petrolului prevede la ART. 32 : « *Începerea operațiunilor petroliere se autorizează în scris decătrea autoritatea competentă, în baza autorizațiilor și avizelor impuse de legislația în vigoare.* »

Pe cale de consecinta avizele ANRM au fost acordate inaintea avizelor de mediu, ele nu au fost emise inaintea Certificatelor de urbanism cum sustine Beneficiarul in raspunsul din Anexa 15. Mai mult, exista numai doua avize, nu trei cate sonde se preconizeaza. Intalnim asadar o incalcare a legii si o complicitate intre ANRM si APM Vaslui, girati de ANPM si CJ Vaslui impreuna cu factorii de decizie de la nivel central.

V. Consultarea publicului

Conform Ordinului Nr. 863/2002 privind aprobarea ghidurilor metodologice aplicabile etapelor procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului, utilizatorul listei de control va analiza dacă raportul la studiul de evaluare îndeplinește două obiective:

- furnizează decidenților toate informațiile necesare pentru luarea deciziei de emitere sau respingere a acordului de mediu;
- permite comunicarea eficientă cu factorii consultați și cu publicul larg, astfel încât aceștia să poată face comentarii într-un mod folositor cu privire la proiect și la efectele sale asupra mediului.

În urma organizării dezbaterilor publice simultan pe 3 iulie 2013, în urma transmiterii observațiilor scrise și în urma răspunsurilor furnizate de autorul Rapoartelor, constatăm că ANPM și APM Vaslui nu au ținut cont de niciuna din acestea, solidarizându-se, atât instituțional cât și formal de-a lungul dezbaterilor, cu compania Chevron Romania Exploration and Production SRL. În Acordul de Mediu sunt omise ședințele de la București ale CAT, ședințe ilegale, denunțate și atacate de către cetățeni și societatea civilă.

Protecția mediului reprezintă ansamblul măsurilor preventive pe care autoritățile statului sunt obligate prin lege să le aplice pentru apararea drepturilor constituționale fundamentale la un mediu sănătos. Companiile care vor să deruleze proiecte cu impact negativ asupra mediului, impact probat în SUA, trebuie să aibă un comportament de respect total a prevederilor legale în vigoare. Orice abatere de la normele legale înseamnă un risc iminent pentru producerea de incidente cu efecte negative asupra mediului. Compania Chevron Romania Exploration and Production SRL este o filială a firmei Chevron din SUA. Istoricul lucrărilor efectuate de această firmă și, mai ales, incidentele în care a fost implicată trebuie să reprezinte punctul de plecare pentru constatarea gradului de credibilitate a companiei ce dorește să efectueze lucrări deosebit de periculoase, interzise în multe țări europene, dar și în SUA. Chiar Uniunea Europeană încă nu are un răspuns față de întrebările ridicate de cetățenii Europei cu privire la pericolele explorării și exploatarei gazelor de sist, hidrocarburi situate în straturi geologice asociate deseori cu substanțe radioactive.

VI. Istoricul negativ recent al Companiei Chevron

Istoricul Chevron conține mai multe incidente și încercări de ascunderea a nivelelor reale de poluare, factori importanți în orice evaluare de mediu ce implică această companie și filialele sale :

1. In Richmond, California, SUA, Chevron este anchetata dupa ce, in 2012, a fost descoperita o conducta ce evita detectoarele de gaz pentru a evita monitorizarea agentilor de poluare eliberati in atmosfera.
2. Cazul din Lago Agrio, Ecuador este celebru pentru uriasa amenda de 19 miliarde de dolari pe care Chevron refuza sa o plateasca.
3. Curtea de apel din Argentina a mentinut sechestrul pe activele Chevron dupa poluarea Amazonului.

Astfel de exemple se pot regasi in Romania curand, in principal datorita lipsei totale a organismelor de control si a coruptiei generalizate dublata de incompetenta.

Cerem Agentiei Pentru Protectia Mediului Vaslui respectarea indatoririlor constitutionale si legale privind ameliorarea si protectia mediului si **ANULAREA Acordurilor de mediu** pentru CHEVRON ROMANIA EXPLORATION AND PRODUCTION SRL pentru motivele de mai sus.

17.07.2013

Presedinte,

Dr. George Epurescu

